

Leonard Stöckel

(Profil osobnosti)

Predstaviť osobnosť Leonarda Stöckela v krátkom časovom priestore niekoľkých minút je veľmi náročná úloha. Je to tak predovšetkým preto, že záber oblastí, v ktorých Stöckel zanechal za sebou dielo hodné spomenutia je veľmi široký.

Je veľmi oslovujúce, sledovať životné osudy tohto syna z nemeckej meštiackej rodiny slobodného kráľovského mesta Bardejov. Dalo by sa povedať, že Leonard Stöckel je do značnej miery ovocím svojej doby. No zároveň je nesporné, že možnosti dané okolnosťami jeho života, dejinnou situáciou a ponúknuté samotným Pánom Bohom s Božou pomocou Stöckel využil vrchovatou mierou.

Narodil sa v roku 1510 ako syn prosperujúceho remeselníka a mešťanostu. Vďaka tomu sa mohol vzdelávať, k čomu mu obdobie renesancie dávalo široké možnosti. Zároveň počul Božie volanie v podobe hlasu reformácie – volanie pozývajúce vrátiť sa k čistému učeniu Ad fontes – z prameňov viery, teda z Biblie. Dlhší čas v ňom horela túžba čerpať z tohto prameňa tam, kde vyvierať – vo Wittenbergu. Napokon sa mu podarilo v rokoch 1530-39 byť osobným žiakom, zakrátko aj priateľom a spolupracovníkom najvýznamnejších osobností reformácie – Luthera, Melanchtona a ďalších.

Schopnosti a obdarovania bardejovského rodáka nezostali nepovšimnuté. Z viacerých možností uplatniť svoje vedomosti si napokon v roku 1539 vybral pozvanie rodného mesta Bardejova, kde mal za úlohu dať novú štruktúru a náplň vyučovaniu na tunajšej mestskej škole. Napriek tomu, že kariéra farára by Stöckelovi poskytovala vyššie spoločenské postavenie, on sa rozhodol po celý zvyšok života pôsobiť ako pedagóg. S krátkou prestávkou bol až do smrti v roku 1560 rektorom Bardejovskej školy Tá pod jeho vedením získala veľmi dobré meno. Pre túto školu vypracoval Stöckel známe Bardejovské školské zákony, ktoré sú prvým pedagogickým dokumentom zachovaným na našom území. Stali sa zdrojom inšpirácie pre rozvoj protestantského školstva v 16. storočí v celom Hornom Uhorsku. Do procesu vyučovania zavádzal progresívne metódy, nie nepodobné tým, ktoré o sto rokov neskôr presadil učiteľ národov Jan Amos Komenský. Pedagogické schopnosti a dosah jeho práce spôsobili, že Stöckelovi bol prisúdený titul Praeceptor Hungarie – Učiteľ Uhorska.

Rozvíjajúce sa dielo reformácie potrebovalo solídne základy v podobe správneho biblického učenia. V tejto oblasti Stöckel napísal viacero dokumentov, z ktorých najdôležitejším je vyznanie viery piatich slobodných kráľovských miest, Confessio Pentapolitana. Stöckel však nebol jednostranne zameraný len na oblasť dogmatiky. Ako človek svojej doby vnímal aj dôležitú úlohu umenia pre všestranný rozvoj osobnosti. Preto ako prostriedok správnej kresťanskej výchovy využíval hudbu, spev a na nácvik rétoriky a osvojenie si základných etických

návykov aj školské drámy – divadelné výstupy. Ako obhajca umenia sa spoločne so svojim bratom Petrom zaslúžil o záchranu vzácných krídlových oltárov v bardejovskom chráme sv. Egídia, ktorý v tom čase slúžil tunajším evanjelikom. V oblasti hudby po sebe zanechal na svoju dobu vysoko odbornú a v našej oblasti prvú zachovanú učebnicu hudby *De musica*.

O rodinnom živote Leonarda Stöckela nemáme veľa zmienok, no spôsob, akým na jeho dielo nadväzovali jeho synovia i zaťovia potvrdzuje, že život bardejovského reformátora Leonarda Stöckela bol dobrým svedectvom viery nielen po stránke odbornej a cirkevnej, ale aj na celkom osobnej úrovni vo vzťahoch s jeho najbližšími.

Sme radi, že k tejto slávnosti sa v cirkevnom zbore podarilo pripraviť druhé vydanie knihy dnes oceneného brata Andreja Hajduka, ktorý populárnym zrozumiteľným spôsobom podáva nielen informácie o živote najvýznamnejšej osobnosti Bardejova, ale aj preklady mnohých jeho spisov či ich častí. Z tejto knihy ako aj z činnosti pripravovaného Múzea Leonarda Stöckela budeme môcť aj v budúcnosti čerpať podnety pre budovanie našej viery v Pána Boha a k službe blíznym, ako nás to Pán Ježiš Kristus učil aj prostredníctvom svojho služobníka Leonarda Stöckela.

Ján Velebír, zborový farár

